

Andres Anvelt
Justiitsministeerium
Tõnismägi 5A
15191 TALLINN
info@just.ee

Teie: 20.11.2014.a. nr 7-7/14-9016

Meie: 30.12.2014.a. nr 51

Ühinguõiguse kodifitseerimise lähteülesande projekti avalik konsultatsioon

Austatud hr Andres Anvelt,

Tänane võimaluse eest avaldada arvamust Ühinguõiguse kodifitseerimise lähteülesande projektile avalik konsultatsiooni (edaspidi Projekt) raames.

Eesti Pangaliit tervitab Projektis toodud eesmärki korrastada kodifitseeritavat õiguse valdkonda nii, et õiguskord muutuks selgemaks ja seeläbi oleks vajamineva regulatsiooni leidmine õiguse rakendajale lihtsam. Alljärgnevalt toome välja teemad, mille käsitlemist revisjoni käigus peame kõige olulisemaks:

Äriregister.

Toetame ühtse äriregistri loomist, kuhu oleks koondatud tänasel kujul äriregister, MTÜ ja SA register. Iga juriidilise isiku alaliigi kohta eraldi registri loomist ei pea me põhjendatuks, kuna see ei aitaks protsesside lihtsustamisele kaasa, vaid muudaks neid keerulisemaks.

Registriandmete õigsus.

Toetame rahandusministeeriumi ideed, mille kohaselt tuleks senisest paremini tagada äriühingute läbipaistvus, mis aitaks võidelda maksudest kõrvalehoidumise, korruptsiooni, rahapesu jm raskete kuritegudega. Eelnimetatud eesmärgi saavutamiseks on vajalik üle vaadata registrimenetluse alased normid selliselt, et need tagaks senisest paremini registriandmete õigsuse, sh info tegelike kasusaajate kohta.

Sissemaksed pangakontodele.

Projektis on käsitletud ka rahaliste sissemaksete tegemist pangakontole - ÄS § 520 lõike 4 kohaselt avavad asutajad rahaliste sissemaksete tegemiseks osühingusse või aktsiaseltsi asutatava äriühingu nimel avama pangakonto Eesti krediidasutuses. Registripraktikas aktsepteeritakse seevastu osaliselt ka sissemakseid välismaistele pangakontodele. Leiame, et oleks vajalik analüüsida, kas kehtiv regulatsioon rahaliste sissemaksete tegemise kohta pangakontole on otstarbekas, õigusselge ning EL õigusega kooskõlas. Kui analüüsi tulemusel selgub, et kehtiv regulatsioon, mis piirab sissemaksete tegemise Eesti krediidasutustega, on

EL õigusega kooskõlas, siis tuleb võimalusel tuua näiteid teistest EL riikidest, kus eksisteerivad sarnased piirangud. Asutamisel avatud pangakontot võib äriühingu nimel käsutada pärast äriühingu äriregistrisse kandmist. Samas võib ühingul olla juba asutamisprotsessi ajal vajalik sissemaksena tasutud rahasummat kasutada (nt tegevuse alustamiseks vajalike seadmete soetamiseks). Seega tuleks analüüsida, kas pangakonto kasutamise piirang kuni ühingu registrisse kandmiseni on otstarbekas.

Juriidiliste isikute lõpetamine ja likvideerimine.

Ühinguõigust reguleerivates seadustes puudub sõnaselge regulatsioon selle kohta, kellele kuulub juriidilise isiku vara pärast ühingu kustutamist. Kõige rohkem põhjustab see praktilisi probleeme olukorras, kus ühing kustutatakse ilma likvideerimismenetlust läbi viimata (vt AS § 60), kuna sellisel juhul on vara olemasolu kõige tõenäolisem. Aga sarnased probleemid tekivad ka siis, kui hoolimata likvideerimise läbiviimisest jääb osa ühingu vara välja selgitamata või jagamata. Probleemne on näiteks olukord, kus kustutatud juriidiline isik on osanik teises ühingus või kus kustutatud juriidilisele isikule kuulus korteriomand, millega kaasnevad ka kohustused korteriühistu ees. Seega tuleks analüüsida, millisel viisil peaks olema lahendatud kustutatud ühingu vara õigusliku kuuluvuse küsimus.

Leiame, et ettevõtja kustutamine registrist ilma likvideerimiseta, eriti olukorras, kus ettevõtjal on (kinnis)vara, ei tohiks olla praegusel kujul lubatav. Kui keegi likvideerimise läbiviimisest huvitatud ei ole, siis võiks luua regulatsiooni likvideerimismenetluse nõ. Sundkorras läbiviimiseks (kulud kaetakse mh. olemasoleva vara arvel). Samuti leiame, et võlausaldajatele sätestatud 6-kuuline tähtaeg ennistamistaotluse esitamiseks on ilmselgelt liiga lühike aeg. Seda peaks kas (märgatavalt) pikendama või üldse muutma olemasolevat regulatsiooni selliselt, et likvideerimist saaks võlausaldaja läbi viia (vara/tagatise realiseerida, nt. läbi täitemenetluse) ilma ettevõtjat taastamata (üksnes selleks, et täitemenetluses oleks isik, kellele teateid kätte toimetada). Pankade praktikas on esinenud olukordi, kus ennistamistaotluse esitamise tähtaeg on möödunud, kohtud on keeldunud tähtaega ennistamast, kuigi ettevõtjal on (panga kasuks panditud) kinnisvara. Samuti on esinenud olukordi, kus ettevõtja on kohtumenetluse ajal registrist kustutatud.

Panga vaatenurgast esinevad probleemid ka juhtudel, kus ettevõtte on äriregistrist kustutatud ning endine juhatuse liige soovib kontrol olevaid rahalisi vahendeid välja võtta. Sellisel juhul on pank palunud kliendil pöörduda täiendava likvideerimismenetluse läbiviimiseks kohtu poole. Kohtumääruse alusel saab pank soovitud toimingud sooritada. Toetame igati ideed, et selline protseduur võiks olla ettevõtte jaoks lihtsam, seadmata ohtu õiguskäibe kindlust sellega, et tekiks oht esindusõigusega isiku poolt tehtud tehinguteks.

OÜ osad.

Leiame, et OÜ osaga seonduva regulatsiooni ülevaatamine on oluline. Samuti on oluline üldisemalt OÜ ja AS-i omavaheliste erisuste ja sarnasuste ülevaatamine ning võimalik ühtlustamine. Leiame, et elektroonilisi võimalusi tuleks enam kasutada, selle asemel, et täita rangeid notariaalseid vorminõudeid, mis on tihti liiga keerukad välisinvestorite jaoks (eriti

silmas pidades e-residente). OÜ osade registreerimine/osanike nimekirja pidamine peaks toimuma ühes ühtses registris.

Allutatud laen.

Toetame allutatud laenu instituudi vajalikkust ühingu- ja pankrotiõiguses. Kehtiva õiguse järgi pankrotiseadus laenu allutamist ei tunnista. Kui ettevõtja võlausaldaja on laenu allutanud teisele võlausaldajale peaks laenu allutatus kestma läbi kogu ettevõtte n-ö elutsükli ja olema tunnustatud ka saneerimis- ja pankrotimenetluses.

Oma osade ja aktsiate omandamine ja tagatiseks võtmine, laenu andmine juriidilise isikuga seotud isikutele.

Leiame, et oluline on analüüsida oma osade ja aktsiate omandamise ja tagatiseks võtmise piiranguid ning ÄS-is ette nähtud laenukeeldude otstarbekust, kuna ka krediidasutuste praktikas mõjutavad piirangud negatiivselt erinevate finantseerimisstruktuuride võimalikkust ja ligipääsu krediidile.

Loodame, et Teil on meie arvamuste ja ettepanekutega võimalik arvestada.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Katrin Talihärm
Tegevdirektor